

پارسی زبان

فرسنگستان زبان پارسی

به نام خدا

واژه نامه کوچک پارسی میانه

گروه گردآورندگان

فرهنگستان زبان پارسی

فرهنگستان زبان پارسی

تهران ۱۳۹۱

سرشناسه : گروه گردآوردندگان، فرهنگستان زبان پارسی

عنوان و نام پدید آورنده :واژه نامه کوچک پارسی میانه / گروه گردآوردندگان

مشخصات نشر: تهران : ۱۳۹۱

ISBN :978-964-00-7415-6

وضعیت فهرست نویسی: فیبا

موضوع : زبان و ادبیات فارسی

رده بندی کنگره : ۳ ز ۲ ف ۱۰/۶ P

رده بندی دیویی : ۹۰۳

شماره کتابشناسی ملی : ۱۱۱۴۳۸۴

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۰۰-۷۴۱۵-۶

انتشارات فرهنگستان زبان پارسی : ۴

تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین پلاک ۴۱۳

چاپ: نخست

شمارگان: ۱۰۰۰

سال انتشار: ۱۳۹۱

چاپ: فرزان

صفحه آرایشی: بابک کیهانی

حروفچینی کامپیوتری: الوند نگار

OPEN ACCESS Freely available online

This Book is Freely available online.

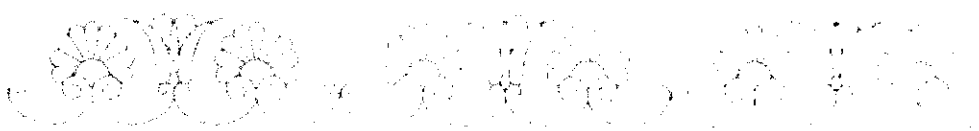
This is to give readers the rights to copy, redistribute, and modify this book and requires all copies and derivatives to be available under the same license.

 Copyleft 2012

نگارگری، بنسنگ و محسوس آن در بارکده جهانی آزاد است.
خوانندگان می‌توانند بوند، آن‌سنگ را بخش نمایند و در آنرا س از ویرایش بار بخش کنند.
جات این‌سنگ، برای همگان آزاد می‌باشند.

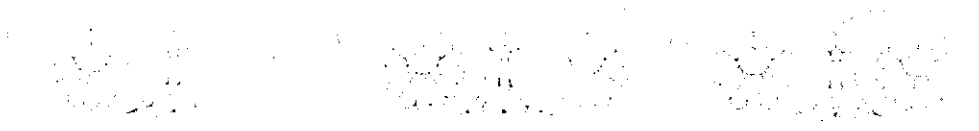
فرهنگستان زبان پارسی

۱۳۹۱ خورشیدی

از نامه به چاک

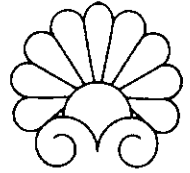
پارسینه

پیشگفتار:

"زبان پارسی میانه" برای نزدیک به ۱۰۰۰ سال (در زمان اشکانیان و ساسانیان) تا پیش از تازش عرب‌ها، در ایران روایی داشته است. پارسی میانه همسانی بسیار فراوانی چه از دیدگاه واژگانی و چه از دید دستوری با پارسی امروزی دارد و با اندکی تیزنگری می‌توان آنرا دریافت. پارسی میانه گنجینه بسیار ارزشمندی از واژگان پارسی را در بر دارد که بسیاری از این واژگان هنوز بگونه دست نخورده در پارسی امروزی بکار می‌روند. ولی فسوساته بسیاری از واژگان "پارسی میانه" نیز پس از تازش عرب‌ها به ایران، به دست فراموشی سپرده شدند.

در این واژه نامه کوشیده شده است، بخشی از این گنجینه بزرگ زبان را بشناسانیم، شاید بتوان از برخی از واژگان پارسی میانه در پارسی امروزی نیز بهره ببریم.

abar burdan / سربدا / رابوردا / آبر بوردن : به عهده گرفتن.

abar rasidan / سربدا / اسربوردا / آبر رسیدن : رسیدن به.

abar madan / سربدا / مسربوردا / آبر مَدَن : از عهده کاری برآمدن.

abar nišastan / سربدا / نربوردا / آبر نیشستن : ۱- بر تخت نشستن ۲- برنشاندن، منصوب کردن.

abar nigeridan / سربدا / نربوردا / آبر نیگریدن : توجه کردن.

abar nihumbidan / سربدا / نربوردا / آبر نیهومبیدن : پنهان - مخفی کردن.

abartan / سربدا / ابرتن : خودپسند، مغرور، متکبر.

abartan / سربدا / ابرتنیه : خودپسندی، غرور، تکبر.

abar dar / سربدا / ابردر : بالاتر، مافوق.

abar dom / سربدا / وڈا / ابردم : بالاترین.

abar dom / سربدا / وڈا / ابردمیه : بالاترین.

abarzin / سربدا / ابرزین : ۱- مشک ۲- چادر، حیمه، سرپرده کردن ۳- ناقص - کم کردن.

abar gar / سربدا / ابرگر : ایزد، خداوند، باریتعالی.

abar grifan / سربدا / ابرگریفتن : برگرفتن، برداشتن.

abar menišn / سربدا / ابرمنیشن : خودپسند، مغرور، متکبر.

abarmân / سربدا / ابرمان : متصدی، مسئول، رئیس.

abarmând / سربدا / ابرماند : ۱- ثارت، میراث ۲- امتیاز.

abarmânig / سربدا / ابرمانیگ : ازاده.

ana / انا : پیشوند نایش (نفی) است که به صورت ان an و آن ana نیز آمده است.

abajak / سربدا / ابجک : ناتراویدنی، ناپالودنی، غیر قابل بلالیش نگاه کنید به بجک.

abaxš / سربدا / ابخش : ۱- پشیمان، تواب، نادم ۲- پشیمانی، توبه، ندامت.

abaxšävand / سربدا / ابخشآوند : متأسف.

abaxšây / سربدا / ابخشای : بخشودن، عفو - گذشت - رحم کردن، آمرزیدن.

abaxšâyidan / سربدا / ابخشاییدن : بخشودن، عفو - گذشت - رحم کردن، آمرزیدن.

abaxšâyišn / سربدا / ابخشاییشن : بخشایش، رحم، غفران، آمرزش، عفو.

abaxšâyišnig / سربدا / ابخشاییشنیک : ابخشاییشنیک : بخشنده، رحیم، دلسوز، غفور، آمرزنده.

abaxših / سربدا / ابخشیه : پشیمانی، توبه، ندامت.

abar / سربدا / ابر : ۱- بالا، بر، روی، فوق، سطح ۲- برتر، بالاتر.

abar äxrâmidan / سربدا / ابرآخرامیدن : آخرامیدن : خرامیدن، عشوہ کردن.

abar äxistan / سربدا / ابرآخستن : برخاستن، قیام کردن.

abar ämadan / سربدا / ابرآمدان : طلوع کردن، دمیدن.